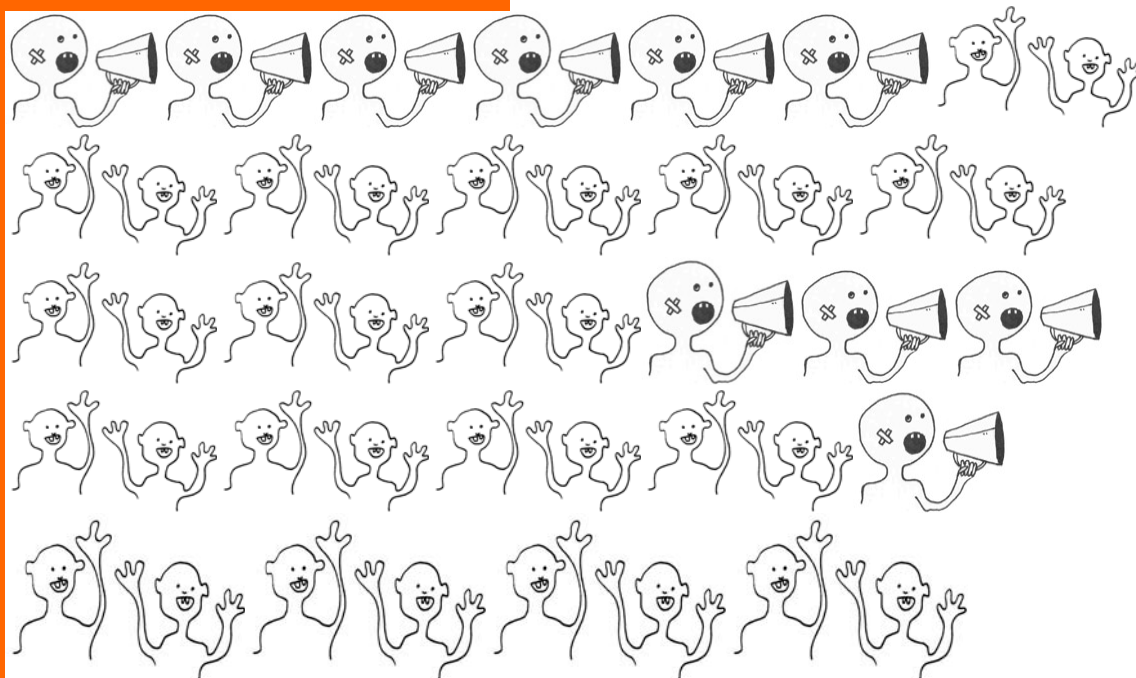

POLITISKT PROGRAM FÖR UNGA

Lunds kommun

Innehållsförteckning

Program för nämnders och verksamheters arbete med och för unga	sid. 3
Målgrupp	sid. 4
Ungdomspolitiken och omvärlden	sid. 5
Utgångspunkter för det politiska programmet för unga i Lund	sid. 7
Så här är programmet uppbyggt	sid. 9
Mål	sid. 10
Grundtema: Delaktighet, inflytande och ansvar	sid. 11
Fokusområden	sid. 13
- Livskunskap, lärande och utveckling	sid. 14
- Självständigt liv – egen försörjning och bostad	sid. 16
- Hälsa och trygghet	sid. 18
- Kreativitet och livsmiljö	sid. 20
Ansvar och arbetsformer	sid. 22
Metod - så här utarbetades programmet	sid. 24
Illustrationer: Mirjam Mitternacht, Ungdomstinget	

PROGRAM FÖR NÄMNDERS OCH VERKSAMHETERS ARBETE MED OCH FÖR UNGA I LUND

Kommunfullmäktige i Lund beslutade 1995 att ta fram ett politiskt program för unga som alla verksamheter i kommunen ska utgå ifrån.

Delaktighet under framtagandet

Unga i Lund har på olika sätt medverkat till att ett politiskt program för unga vuxit fram. De har uttryckt vad de tycker är angeläget att arbeta med genom Ungdomstinget men även genom Arbetsboken som är en metod att genom öppna enkätfrågor föra en dialog med många människor. Dessutom har två stora enkätundersökningar genomförts där unga ger sin syn på olika frågor: LUPP som är Ungdomsstyrelsens uppföljning av lokal ungdomspolitik samt en kultur- och fritidsvaneundersökning. Sammanlagt har flera tusen av Lunds unga varit med och bidragit till innehållet i programmet.

De områden som kategoriserar Lunds ungas åsikter stämmer väl överens med de områden den nationella ungdomspolitiken bygger på.

För att arbeta sektorsövergripande har en referensgrupp av tjänstemän från olika förvaltningar varit delaktiga i arbetet. De har gett sin syn på frågorna och bidragit med aspekter på upplägg och innehåll i programmet under arbetets gång.

Varför ett politiskt program för unga?

Den första ungdomspolitiken från femtiotalet handlade mest om att det skulle finnas någonstans för unga att vara. Sedan dess har utvecklingen medfört att ungdomspolitiken omfattar allt fler verksamhetsområden i samhället. I de nuvarande nationella ungdomspolitiska målen är det breda samhällsperspektivet klart uttalat.

- Unga är inte etablerade i samhället/de sammanhang där de har inflytande eller kan påverka sin situation. Programmet är till för att skapa kanaler för inflytande och engagemang.
- Ett politiskt program för unga lyfter fram och tydliggör områden både i kommunens olika övergripande planer och andra sammanhang som är viktiga för unga.
- Programmet visar vart ungdomspolitiken ska leda men lyfter också fram vad som krävs för att genomföra den.
- I allt arbete som rör unga ska programmet ge stöd och inspiration. Den ska vägleda nämnder och förvaltningar i deras arbete när det handlar om frågor som rör unga.
- Ett politiskt program för unga ger en samlad bild över vad kommunen vill åstadkomma och kan på så sätt också fungera som ett verktyg för unga i dialogen med kommunens förvaltningar.

Ett politiskt program för unga är det politiska uppdraget till nämnder och förvaltningar

Politiska programmet för unga är det politiska uppdraget till kommunens nämnder och beslutas av kommunfullmäktige. Uppdraget anger mål och en viljeinriktning men talar

inte om hur man i praktisk handling ska gå till väga för att nå målet. Konkreta åtgärder tas fram i en handlingsplan, dels i samverkan mellan nämnderna och dels i nämndernas ordinarie verksamhet.

Ett brett program som bygger på samverkan såväl inom kommunen som med andra aktörer

Många beslut, men långt ifrån alla, som rör unga fattas på kommunal nivå. I programmet belyses flera områden som är viktiga för unga men där beslut fattas av andra än kommunen. Inom dessa områden kan kommunen genom samverkan och dialog på olika sätt bidra till att hitta lösningar som gynnar unga i Lund.

MÅLGRUPP

- Det politiska programmet för unga omfattar alla, oavsett livssituation, i åldern 12 - 24 år.

Åldersindelningen är baserad på olika juridiska förutsättningar som inträder respektive upphör vid dessa åldrar. När man är 12 år är det första gången man omfattas av en lag som säger att man som individ får vara med och påverka ett beslut, till exempel var man ska bo om föräldrarna är skilda. När man är 25 år får man adoptera barn. Sveriges myndighetsålder är 18 år. Arbetsmarknadsåtgärder för unga gäller till och med 24 år. Den nationella ungdomspolitiken utgår från samma åldrar.

Lunds politiska programmet omfattar alltså alla unga. Det är viktigt att nämnder och förvaltningar uppmärksammar individer eller grupper som har svårt att göra sina röster hörda och som är ovana att hävda sina intressen.

UNGDOMSPOLITIKEN OCH OMVÄRLDEN

Ungdomspolitik är en internationell angelägenhet. Världen över finns ett aktivt arbete kring ungdomsfrågor och flera länder är långt framme i sina handlingar. I många länder har man en stor andel unga medborgare och därför ses det som en viktig strategisk framtidsfråga att unga blir delaktiga i samhället.

EU anser att en gemensam ungdomspolitik inom alla politikområden är en förutsättning för en stabil och hållbar utveckling. EU antog 2001 en vitbok, *Nya insatser för Europas ungdom* som lyfter fram fyra prioriterade områden för ungdomspolitiken. Europeiska rådet har med Lissabonstrategin och dess fokus på tillväxt och sysselsättning som grund, antagit den Europeiska ungdomspakten, European Pact for Youth 2005. Det är en överenskommelse som betonar att medlemsländerna ska arbeta för att inkludera ungdomsperspektivet i alla politikområden. Dessutom pekar den Europeiska ungdomspakten på vikten av gemensamma sammanhängande sektorsövergripande tvärgående program för unga.

Det gällande nationella ungdomspolitiska handlingsprogrammet beslutades hösten 2005 och har som mål att stärka ungdomars ställning i samhället. Ungdomars verkliga tillgång till makt och välfärd ska öka. Handlingsprogrammet beskriver åtgärder inom utbildning, försörjning, bostäder, hälsa och trygghet, ungas egna kultur- och fritidsutövande och ungas delaktighet och inflytande i samhället. Vikten av kommunernas medverkan framhålls särskilt eftersom de flesta beslut kring ungdomars levnadsvillkor fattas på kommunal nivå. Den nationella ungdomspolitiken har såväl ett främjande som ett förebyggande perspektiv.

Ungdomsstyrelsen är den statliga myndighet som ansvarar för den nationella ungdomspolitiken och som har uppföljningsansvaret för densamma.

Omvärldsspaning

För att göra ett politiskt program för unga som är hållbart och trovärdigt måste det förhålla sig till omvärlden och de förändringar som sker runt oss människor.

Omvärldsanalyser är en viktig ingrediens för att lägga grunden till ett strategiskt arbete då omvärlden i hög grad påverkar oss, både i handlingar och i värderingar.

Det finns ett antal områden inom samhällsutvecklingen som är viktiga att särskilt uppmärksamma i detta sammanhang:

- Media och informationsteknologin är en stor del av ungas vardagsliv. Budskap sprids snabbt över hela världen och det är lätt att ha kontakt med människor i andra länder. Språkkunskaperna ökar och med datorns hjälp går det lätt att kommunicera. För att möta all information behöver individen redskap för att kritiskt granska och kunna ta ställning.
- Att resa och arbeta i andra länder har blivit möjligt för allt större grupper. Unga vill se och prova mycket på vägen till en vuxen identitet.
- Ungas syn på arbete och fritid är förändrad. Gränsen mellan arbete och fritid blir alltmer obestämd. På den fria tiden sker ett informellt lärande utifrån individens

egna villkor. Detta skapar förutsättningar för inträde på arbetsmarknaden såväl som möjligheter till ett rikt liv.

- Unga personer med funktionssvårigheter har rätt till delaktighet på lika villkor. Detta ställer krav på att olika samhällsresurser arbetar för integration mellan alla medborgare. Den digitala tekniken möjliggör gränsöverskridande dialog mellan funktionshindrade och icke funktionshindrade på ett helt annat sätt än tidigare.
- Klyftorna mellan olika grupper av människor ökar. Unga i familjer med få eller inga resurser drabbas eftersom deras föräldrar inte kan ge det som uppfattas som tillgängligt och ofta självklart för majoritetsbefolkningen. Socioekonomiska faktorer spelar en stor roll för ungas utveckling och deras väg till vuxenlivet.
- Parallellt med dessa områdens utveckling ökar gruppen unga fattiga i Sverige. De ställs allt längre ifrån möjligheterna som beskrivits ovan. De unga har bytt plats med folkpensionärerna som förut var den största gruppen bland de fattiga.
- Många unga har rötter i andra kulturer. Samhällets förmåga att möta detta är ofta ifrågasatt. I ett allt mer globalt samhälle ska mångfald ses som en tillgång. Global kompetens, en förmåga att både ta in andra kulturer och ge av sin egen, kommer att ses som en tillgång på framtidens arbetsmarknad.
- Arbetslösheten bland unga har ökat under hela 2000-talet. För unga i funktionshinder är arbetslösheten högre än i andra grupper. Unga har allmänt en sämre ekonomisk situation än äldre. Unga kvinnor har generellt sett större ekonomiska svårigheter än unga män.
- Ungdomsstyrelsen visar¹ att ungas inträde på arbetsmarknaden sker allt senare. Åldern när 75 % är i sysselsättning har gått från att vara 20 år 1990 till 26 år för män och 27 år för kvinnor år 2000. Tiden i skola/utbildning blir allt längre. Ingen kan vara helt säker på att få arbete efter studierna. Allt oftare väljs studier som ett sätt att undvika arbetslöshet. När man som ung behöver stöd får man det i allt högre grad av sina egna sociala nätverk.

---

¹ Fokus 05- en analys av ungas etablering och egen försörjning, Ungdomsstyrelsen 2005:10

UTGÅNGSPUNKTER FÖR DET POLITISKA PROGRAMMET FÖR UNGA

Det politiska programmet för unga bygger på FN:s barnkonvention, Salamancadeklarationen, de nationella folkhälsomålen, det nationella ungdomspolitiska handlingsprogrammet, skollagen samt socialtjänstlagen.

De av fullmäktige antagna sektorsövergripande planerna är också viktiga utgångspunkter.

FN:s deklaration om Mänskliga rättigheter

- Artikel 1 förklarar alla människors lika värde och rättigheter.
- Artikel 2 säger att dessa fri och rättigheter inte får påverkas av en människas ursprung, religion, politisk uppfattning, språk eller liknande.

FN:s Barnkonvention

- Artikel 2 slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Artikel 6 säger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Artikel 12 handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter.

UNESCO:s Salamancadeklaration som innebär en utvidgning av begreppet integration. Deklarationen betonar att tillgänglighet inte enbart syftar till att få tillträde rent fysiskt till offentliga lokaler utan också att oavsett förmåga få vara tillsammans med andra.

EU:s ungdomspolitik, *Mya insatser för Europas ungdom*, bygger på fyra mål:

- Att öka ungdomars delaktighet genom att införa och stödja åtgärder som gynnar utövandet av ett aktivt medborgarskap och genom att öka deras faktiska delaktighet i det demokratiska livet.
- Att bredda informationen för ungdomar genom att förbättra deras tillgång till information för att öka deras delaktighet i det offentliga livet och främja deras utveckling till aktiva och ansvarsfulla medborgare.
- För att stärka aktivt medborgarskap och solidaritet bland ungdomar bör man vidareutveckla, underlätta, främja och ta fasta på volontärarbete (dvs. ideellt arbete).
- För ett lägligt effektivt och hållbart politiskt beslutsfattande är det viktigt att främja utvecklingen av enhetliga, relevanta och kvalitativa kunskaper på ungdomsområdet i Europa och förutse framtida behov genom diskussion, dialog och nätverksskapande.

Europeiska rådets Ungdomspakt *European Pact for Youth*, är en överenskommelse inom EU kring nödvändigheten att medlemsländerna arbetar för att inkludera ungdomsperspektivet i alla politikområden. Åtgärderna är indelade i tre områden och ska leda till en ökad tillväxt inom EU och skapa möjligheter

- för att öka ungdomars sysselsättning, integration och befordringsmöjligheter
- för utbildning och rörlighet
- i syfte att förena yrkesliv med privatliv och familjeliv

Nationella folkhälsomål

Övergripande mål

Aktörer på olika nivåer i samhället ska skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Målområden

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Ekonomisk och social trygghet
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Ökad hälsa i arbetslivet
- Sunda och säkra miljöer och produkter
- En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
- Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa
- Ökad fysisk aktivitet
- Goda matvanor och säkra livsmedel
- Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande

Mål för den nationella ungdomspolitiken

- Ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd.
- Ungdomar ska ha verklig tillgång till makt.

Socialtjänstlagen

I kapitel 1 1§, portalparagrafen till socialtjänstlagen ges en grundläggande syn på hur arbetet ska genomföras. Lagen bygger på demokrati och solidaritet för att främja ekonomisk och social trygghet, jämlika levnadsvillkor och möjligheten att aktivt delta i samhällslivet.

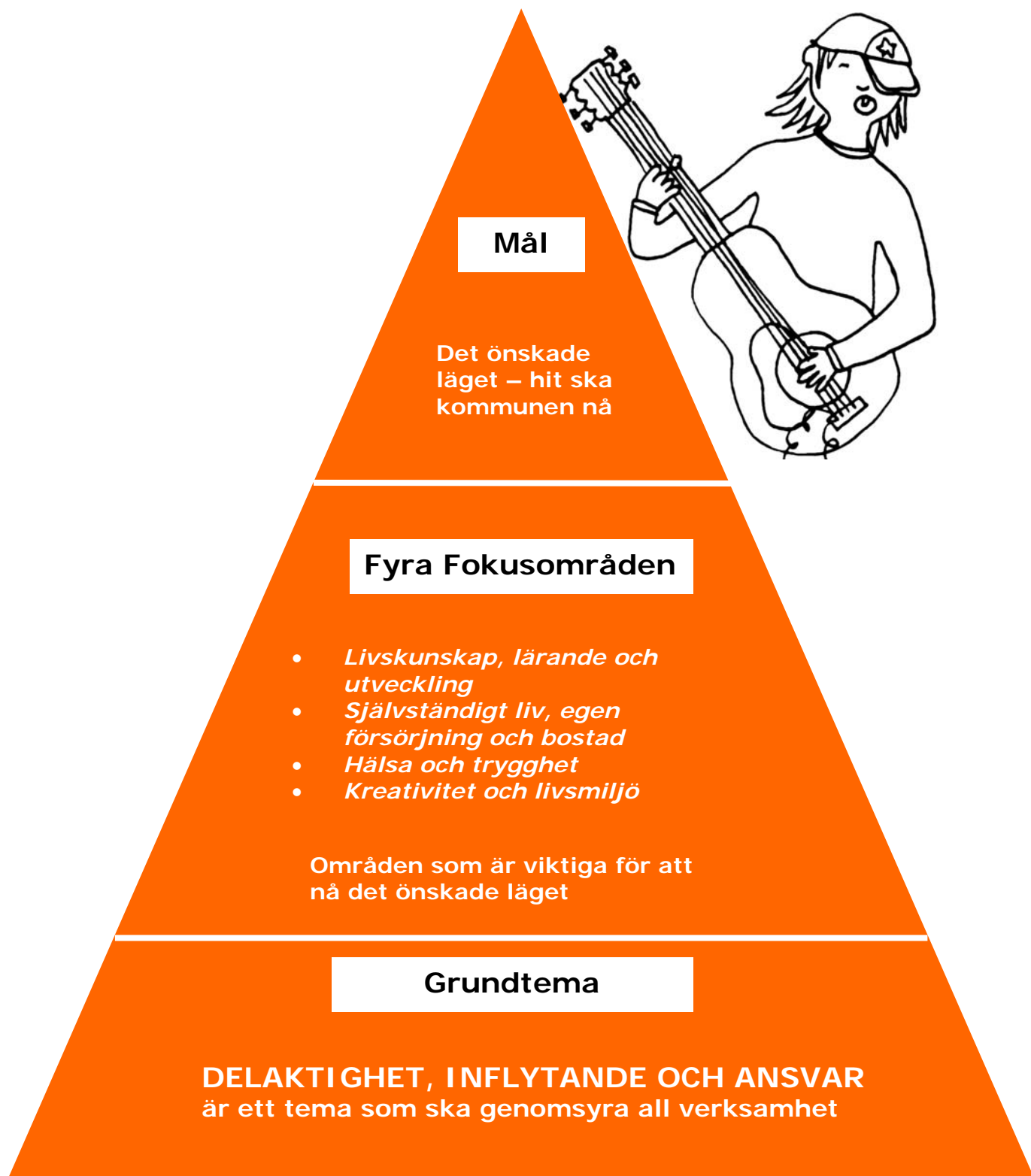
Skollagen

Skollagen innehåller alla grundläggande bestämmelser om förskolan, grundskolan inklusive skolbarnomsorgen, gymnasieskolan och vuxenutbildningen. I skollagen ställs grundläggande krav på kommunerna. Där finns bestämmelser rörande till exempel skolplikt och rätten till utbildning. Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Antidiskrimineringslagen

Lagen ska motverka diskriminering som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lag (2005:480).

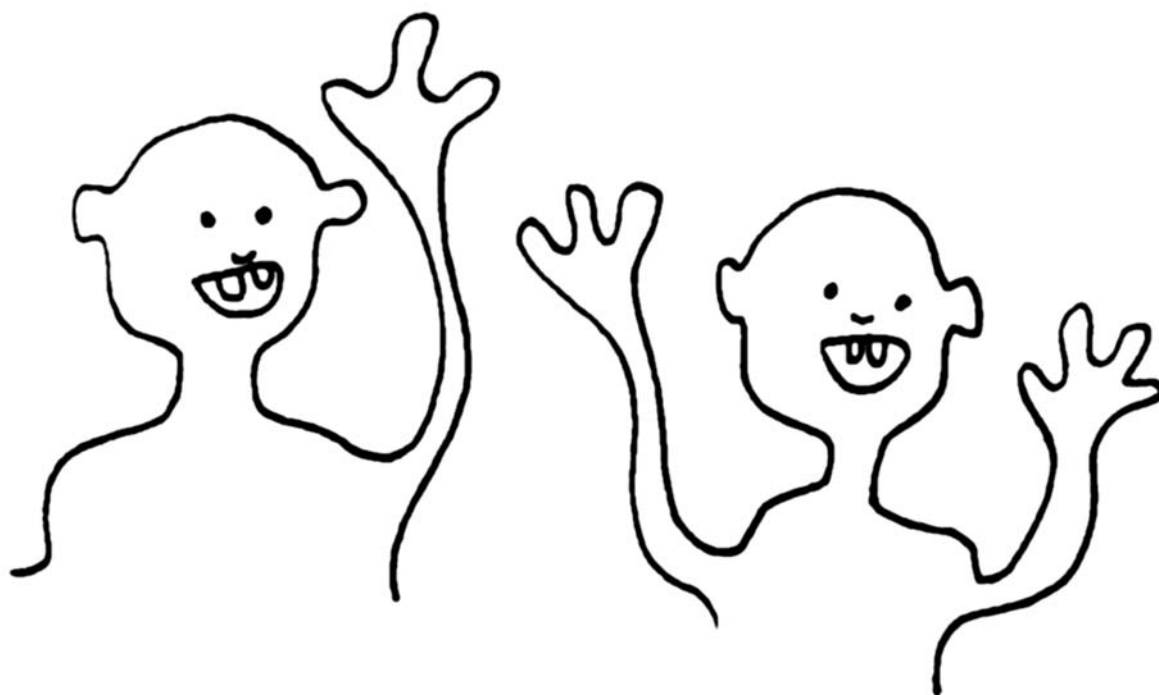
SÅ HÄR ÄR PROGRAMMET UPPBYGGT

MÅL

Lunds kommuns mål för det politiska programmet för unga är:

I Lund ska unga uppleva att de har inflytande över sin livssituation och att de har goda möjligheter för lärande och personlig utveckling

GRUNDTEMA: Delaktighet, inflytande och ansvar

För att nå målet ska kommunens nämnder och verksamheter

- möta unga i Lund med respekt och ge dem goda möjligheter att påverka.
- skapa god tillgänglighet för deltagande såväl fysiskt, ekonomiskt, tidsmässigt som geografiskt.

Hållbar utveckling är ett begrepp som introducerades av FN genom Agenda 21 1992. Begreppet omfattar såväl ekologiska, sociala som ekonomiska perspektiv. Det innebär en utveckling som tillgodoser våra behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Demokrati och delaktighet är en del av visionen om en hållbar utveckling.

Pyramiden är en modell² för hur man kan nå delaktighet och inflytande. Den ska läsas från basen och upp

4 Inflytande

Inflytande handlar om att man faktiskt har varit med och påverkat. Det är omöjligt att ha inflytande utan tillgänglighet, deltagande och delaktighet.

3 Delaktighet

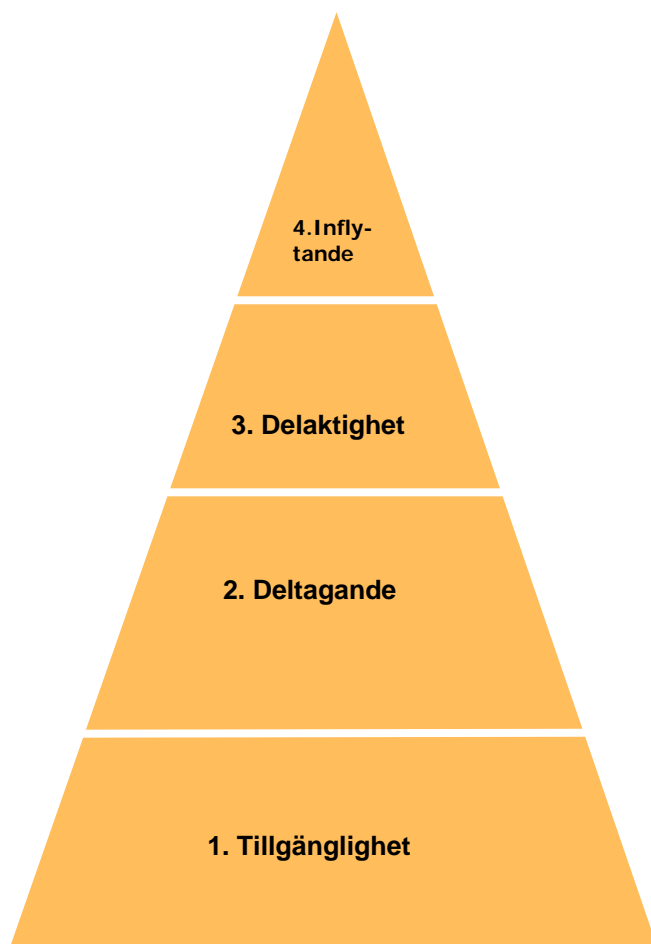
För att uppleva att man har möjligheter att påverka i olika sammanhang, att man verkligen är delaktig, krävs att båda de nedanstående faktorerna är uppnådda. Graden av delaktighet bygger alltid på individens upplevelse.

2 Deltagande

När man faktiskt deltar i olika aktiviteter, besöker mötesplatser eller är med i grupper eller andra sammanhang finns möjligheten att göra sin röst hörd. Att utnyttja sin rösträtt är också en form av deltagande.

1 Att ha tillgång till något - tillgänglighet

Alla unga ska ha möjlighet att vara delaktiga i det man är intresserad av. För att kunna delta måste man t ex. känna att man är respekterad för den man är, verksamheten ska vara öppen då många efterfrågar den, avståndet och avgiften till verksamheten ska inte vara ett så stort hinder att många inte kan delta. Detta gäller i alla kommunens verksamheter, i föreningar och i andra sammanhang. Tillgänglighet är en grundläggande faktor för demokrati och därmed viktig att betona.

² Folkhälsoinstitutet, Socialdepartementet S2002/5085/FH, Bilaga 1

Ungdomsstyrelsen lyfter fram att ungas delaktighet i samhället måste öka. I kommuner, föreningar och andra motsvarande sammanhang har inte unga den möjlighet att påverka och ta det ansvar som de skulle vilja. De rådande strukturerna upplevs vara konservativa och hindrande i sin form.

I Arbetsboken och LUPP-enkäten framgår det att unga vill vara delaktiga och är beredda att ta ansvar för inflytande i de sammanhang de är engagerade i. Runt hälften av Lunds unga vill vara med och påverka i någon grad men få upplever sig ha den möjligheten. För det övergripande arbetet har Ungdomstinget bildats och det är ett fungerande forum för dialog mellan unga och tjänstemän och politiker. Ungdomstinget ska vara ett aktivt forum som alla känner till och vet att det finns som en resurs i frågor som berör unga.

Försöket med medborgarförslag, att alla medborgare kan lägga förslag till kommunfullmäktige i Lund, är viktigt att lyfta fram i detta sammanhang. Det kommer att ge fler möjlighet att påverka vad som sker i Lund.

Detta innebär att nämnder och verksamheter ska

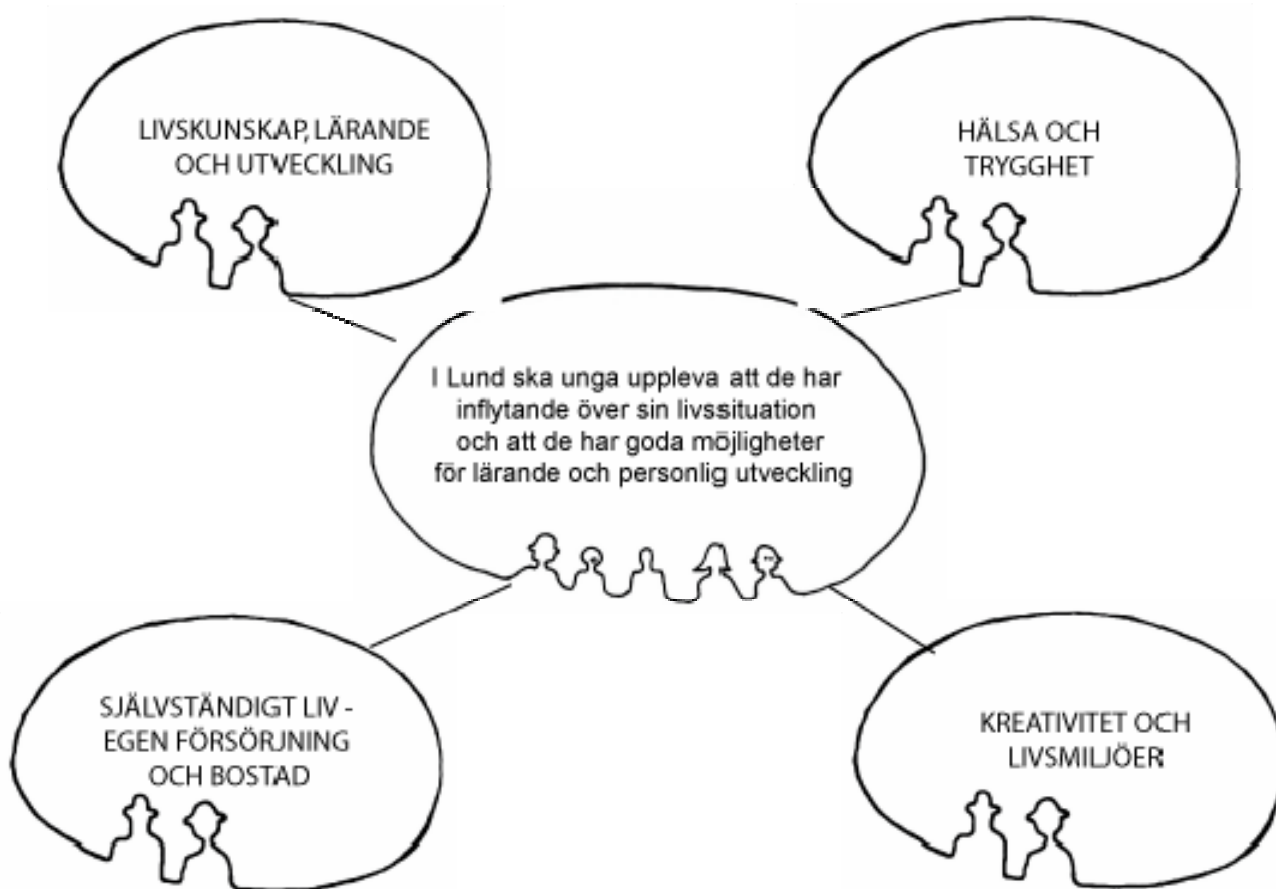
- **Utveckla och definiera god tillgänglighet för unga**
Tillgänglighet - både fysisk, tidsmässig, ekonomisk och geografisk, men även genom positiva attityder behövs för att skapa möjlighet till inflytande för medborgarna och måste därför definieras och utvecklas inom respektive nämnd och verksamhet.
- **Utveckla medborgarinflytandet**
Unga som inte är direkta brukare av kommunens verksamheter ska genom olika typer av forum, undersökningar och liknande initiativ, ges tillfälle att påverka verksamheterna.
- **Utveckla brukarinflytandet**
Ge unga brukare möjlighet att delta i någon form av inflytandeforum.
- **Ge möjligheter för unga att ta ansvar** i de sammanhang som de är engagerade i.

FOKUSOMRÅDEN – fyra områden att satsa på

Arbetet med att ta fram vilka områden som särskilt behöver utvecklas, så kallade fokusområden, har pågått sedan beslutet fattades om att göra ett politiskt program för unga. Det har varit viktigt att få en bred uppfattning om vad unga i Lund ser som viktiga frågor. De tre undersökningar som gjorts har tillsammans med de omvärldsfaktorer som redovisats gett ett brett underlag för val av fokusområden.

Kunskap om livsvillkoren för unga i Lund har inhämtats från en enkätundersökning (LUPP) bland alla elever i årskurs 8 och i årskurs 2 på gymnasiet, en kultur - och fritidsvaneundersökning bland unga i åldern 12 – 24 år samt i arbetsboksmetoden, en enkät med öppna frågor. Dessutom ligger många samtal med olika grupper av unga och kommunens befintliga statistik med som en grund för detta program.

Inom varje fokusområde beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att kunna uppfylla målet och vad som är viktigt att göra för att nå målet.

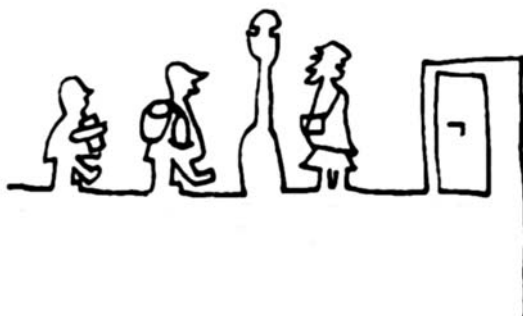

Livskunskap, lärande och utveckling

För att nå målet ska kommunens nämnder och verksamheter

- ge unga i Lund goda möjligheter att utvecklas till självständiga och bildade individer.

Bildning är den kunskap som blir en del av en människas personlighet. Den utvecklar självförtroende, kreativitet och handlingsberedskap. Både det formella och informella lärandet är av vikt för individens utveckling. För ett rikt liv krävs kunskaper och färdigheter som utvecklas både inom och utanför skolan.

Lärande ska inte bara ses som en uppgift för skolan utan också något som andra kan bidra till. När kunskaper och förmågor sätts in i olika sammanhang får de ny mening. Ett öppet och välkomnande samhälle ökar nyfikenheten och lusten att lära och utvecklas. Det informella lärandet sker i många olika sammanhang och har ofta betydelse för en människas livsval.

Kommunens olika verksamheter är resurser som stödjer ungas lärande och detta i sin tur kan leda till att fler går ut skolan med godkända betyg.

Det *Utbildningspolitiska programmet* anger inriktningen för all skolverksamhet i Lunds kommun. Det politiska programmet för unga koncentrerar sig på det informella lärandet, ett angeläget område även för skolan.

Ungas uppväxtvillkor utgår från familjen. Enligt Rädda barnen³ visar forskning att familjers begränsade ekonomiska resurser påverkar ungas hälsa och skolresultat negativt. *Välfärdsbeskrivning för Lunds kommun 2004* visar att andelen barn och unga mellan 0-17 år som lever i fattiga familjer är ca 10 %.

Detta innebär att nämnder och verksamheter ska

---

³ Rädda Barnens barnfattigdomsindex är ett sammansatt mått, där "barn i familjer med socialbidrag" ingår tillsammans med "barn i familjer med låg inkomststandard", allt enligt SCB:s definition.

- **medvetet skapa goda lärmiljöer även utanför skolan.** Då påverkas möjligheten för individen att utveckla kunskaper och färdigheter.
- **i samverkan med andra utveckla insatser för en positiv fritid och en trygg och säker uppväxtmiljö.** Dessa faktorer stödjer den unges möjligheter att tillgodogöra sig det formella lärandet i skolan. Det kan gälla allt från säker skolväg och tillgänglighet till naturen såväl som olika möjligheter för inflytande över sin vardag.
- **utveckla samverkan för unga i utanförskap** med syfte att skapa särskilda insatser för att stödja unga mellan 16 och 19 år, som har svårigheter att uppnå läroplanernas mål eller på annat sätt riskerar att hamna i utanförskap.
- **öka möjligheterna för ungas ansvar och delaktighet i lärandet.** Lärande är en aktiv process som kräver eget engagemang och ansvar för att lyckas. Medinflytande ger möjlighet till detta.
- **stödja ungas möjligheter till internationella aktiviteter.** Att delta i internationella aktiviteter innebär viktiga möten med andra kulturer och ger en ökad förståelse och tolerans.

Självständigt liv – egen försörjning och bostad

För att nå målet ska kommunens nämnder och verksamheter
- bidra till att ge unga i Lund förutsättningar för ett självständigt liv

För att unga ska kunna leva ett självständigt liv krävs såväl egen försörjning som möjlighet till eget boende. Det är därför viktigt att stödja ungas egna initiativ och vilja att själv kunna påverka sin framtid. En tidig kontakt med arbetsmarknaden har en tydlig koppling till individens möjlighet att etablera sig i arbetslivet.

Steg ut till ett självständigt liv startar oftast med det första egna boendet. Bostadssituationen för unga är bekymmersam, särskilt i stora städer och ännu mer påtagligt i universitetsstäder. Ungas situation på bostadsmarknaden är beroende av deras bakgrund, livssituation och vilket stöd de kan få från sin omgivning, vilket gör att det råder stora skillnader mellan ungdomsgrupperna.

Under 2003 var ca 25 000 ungdomar i åldrarna 19-30 år skrivna i Lund. Ca 13 000 studerade vid högskola eller Universitet och 11 000 studerade inte. Åldersgruppen 19-30 år kommer att öka under perioden 2005-2013 från ca 25 000 till ca 29 000 vilket gör att det är viktigt att möta det ökade behovet av bostäder för unga.

I arbetet med att utforma ett politiskt program för unga i Lund har det framgått att det är svårt att få en klar bild över hur bostadssituationen ser ut för unga i kommunen.

Antalet ungdomar 18-25 år som anvisats till praktik via Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska åtgärder har ökat med över 100 % sedan 2003. Statistik från avdelningen för Arbete och Integration på socialförvaltningen visar en ökning från 212 personer 2003 till 455 personer 2005. Utöver dessa grupper finns unga utanför, ungdomar som periodvis står helt utanför samhällets insatser.

Detta innebär att nämnder och verksamheter ska

- **ge unga möjlighet till egna initiativ på vägen till arbete**
Skola, arbetsmarknad och arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska samverka med individens mål som utgångspunkt. Samverkan ska bygga på ett flexibelt förhållningssätt som ger utrymme för olika vägar till etablering. Såväl formell som ickeformell bildning ger möjligheter för unga att utveckla sitt entreprenörskap.
- **ge unga som står utanför såväl utbildning som arbetsmarknad goda möjligheter till etablering** genom samverkan mellan berörda instanser.
- **synliggöra alla ungas behov på bostadsmarknaden**
genom en beskrivning av ungas kvantitativa och kvalitativa behov på bostadsmarknaden.
- **öka dialogen och samverkan kring ungas behov av bostäder och goda boendemiljöer** med syfte att hitta olika former för boende som även gynnar andra grupper i samhället som har svårt att komma in på bostadsmarknaden.
- **underlätta för unga att hitta sökvägar till eget boende.** Ungas begränsade kunskap och erfarenhet gör det svårare för dem att veta var de ska vända sig för att söka bostad.

Hälsa och trygghet

***För att nå målet ska kommunens nämnder och verksamheter
- skapa förutsättningar för god hälsa hos unga i Lund.***

Unga har rätt till en trygg uppväxt. En god psykisk, fysisk och social hälsa är en förutsättning för att skapa välfärd i samhället. I de nationella folkhälsomålen är delaktighet ett viktigt mål. Känslan av att vara en del i ett sammanhang är av stor betydelse för hälsan.

I LUPP-enkäten från hösten 2005 finns förhållanden i Lund som måste lyftas fram i detta sammanhang.

- Tjejer känner sig otrygga i högre grad än killar, däremot befinner sig killarna oftare i otrygga miljöer och blir oftare utsatta för hot och våld. Det är till övervägande del tjejer som inte vågar gå ut. Könsskillnaden är mest påfallande hos gymnasisterna.
- De mest otrygga platserna enligt de unga i Lund är diskotek och nöjesställen.
- Trötthet och stress är mer frekvent hos Lunds unga än i landet i övrigt. Det finns statistiska samband mellan stress och ökad drogkonsumtion.

I förhållande till andra städer i landet är Lund en drogtät stad. Det finns en högre andel vuxna med liberal inställning till droger än i andra städer. Vuxnas syn på droger speglas i ungas användande. Unga har rätt till drogfria miljöer.

Detta innebär att nämnder och verksamheter ska

- **ge tydliga möjligheter för unga att göra goda val för sin hälsa.**
- **erbjuda sunda och säkra miljöer.**
- **samverka** för att bredda resurserna till de som behöver extra stöd under sin uppväxt och särskilt se till de som lever i resurssvaga familjer.
- **knyta samman detta arbete med** Lunds kommuns policy för folkhälsoarbete och ATAD – politiskt program för det hälsofrämjande och drogförebyggande arbetet.

Kreativitet och livsmiljö

För att nå målet ska kommunens nämnder och verksamheter

- ge unga i Lund tillgång till kreativa miljöer med utrymme för nya uttrycksformer.

Ungas engagemang, vilja och lust till upplevelser och eget skapande är en resurs för hela kommunen.

Med utrymme för nya uttrycksformer ges plats för omvärlden och dess inverkan på såväl individer som samhälle. Det är i mötet mellan människor som utveckling sker. Under dessa förutsättningar ges goda möjligheter till ett informellt lärande. Detta fokusområde är nära förknippat med området *"Livskunskap, lärande och utveckling"*.

Mötesplatser i olika former där både fysisk aktivitet och annan kulturell verksamhet är grunden, ger möjligheter till kreativa möten. Genom ideella organisationer och dessa mötesplatser ges unga möjlighet till eget skapande och organisering.

Mångfald ur alla dess aspekter är grundläggande för att ge den dimension som *kreativitet och livsmiljö* eftersträvar. Skillnaden mellan flickors och pojkars val av aktiviteter förändras över tid men är samtidigt viktig att uppmärksamma för att skapa jämställda förhållanden.

Detta innebär att nämnder och verksamheter ska

- **ge unga möjlighet att utveckla ett eget skapande och egna uttrycksformer.**
Det okända och oväntade ska ses som en styrka där ungas liv och tankar gestaltas av dem själva och på deras villkor. Detta innebär att nya, oprövade och ibland otraditionella former av aktiviteter som initieras av unga ideella krafter, både enskilda och grupper, ska stödjas. Det är även viktigt att stödja vilja till utveckling inom befintliga organisationer, ideella såväl som kommunens egna.
- **skapa kreativa miljöer.**
En kreativ miljö präglas av öppenhet och nyfikenhet. Den ska stimulera till möten och idéer där unga kan utvecklas och förverkliga sig själva. Kommunens befintliga mötesplatser ska vara föränderliga i sin struktur. Unga ska ha tillgång till och kunna vara delaktiga i det offentliga rummet som utformas för att tillgodose olika gruppers behov och önskemål. Det är viktigt att stödja och stimulera virtuella mötesplatser.
- **ge unga inflytande i samhällsplanering och stadsförnyelse.**
Metoder och forum för unga att delta i samhällsplanering och stadsförnyelse ska utvecklas.
- **utveckla närkultur och näridrott.**
Unga ska ha tillgång till ett varierat kulturutbud och stimulerande utemiljöer för fysisk aktivitet i närsamhället och är en viktig grupp när dessa platser planeras och utformas i samverkan med berörda förvaltningar och boende.

ANSVAR OCH ARBETSFORMER

Politiskt program för unga

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för samordningen av de kommunövergripande ungdomsfrågorna. I ansvaret ligger att ta fram det politiska programmet för unga samt att därefter utarbeta en handlingsplan. Kultur- och fritidsnämnden ska dessutom svara för att programmet följs upp och utvärderas. Unga är medborgare som i hög grad rör sig mellan kommunens olika ansvarsområden. En samverkan utifrån en helhetssyn på unga mellan kommunens nämnder, förvaltningar och unga är därför en förutsättning för att målet med programmet ska nås.

- Programmet är övergripande och omfattar alla nämnder.
- Det politiska programmet anger långsiktiga mål som talar om vad kommunen vill uppnå, det önskade läget.
- Programperioden är 4 år och kopplas till de politiska mandatperioderna.
- Programmet ska stödja och komplettera de mål och planer som varje nämnd har att arbeta efter.

Handlingsplan för unga

Under programperioden ska en handlingsplan utarbetas i samverkan mellan nämnderna och med unga. I handlingsplanen ska konkreta åtgärder ingå för grundtemat och de fyra fokusområdena. Dessa sammanställs i en gemensam handlingsplan. I denna ska det framgå vilka nämnder som ansvarar för vad. Varje nämnd finansierar inom sin budgetram eller äskar medel i budgetarbetet för sina insatser. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att samordna och driva arbetet med att ta fram en handlingsplan.

Samarbetet ska utvecklas och ske på ungas villkor där de unga bestämmer formerna för hur samarbetet ska drivas och genomföras. Ungdomstinget är en av de viktiga länkarna i ungas dialog med kommunens nämnder och verksamheter. Detta gäller även andra forum och kanaler för ungas inflytande som elevråd och andra brukarråd.

Så här ska det gå till

Grundtema

Nämnderna ska ta fram åtgärder för hur de ska arbeta med grundtemat, Delaktighet, Inflytande och Ansvar, under varje programperiod. Åtgärderna rapporteras i början av varje mandatperiod till kultur- och fritidsnämnden och kommer att ingå i handlingsplanen under programperioden.

Fokusområden

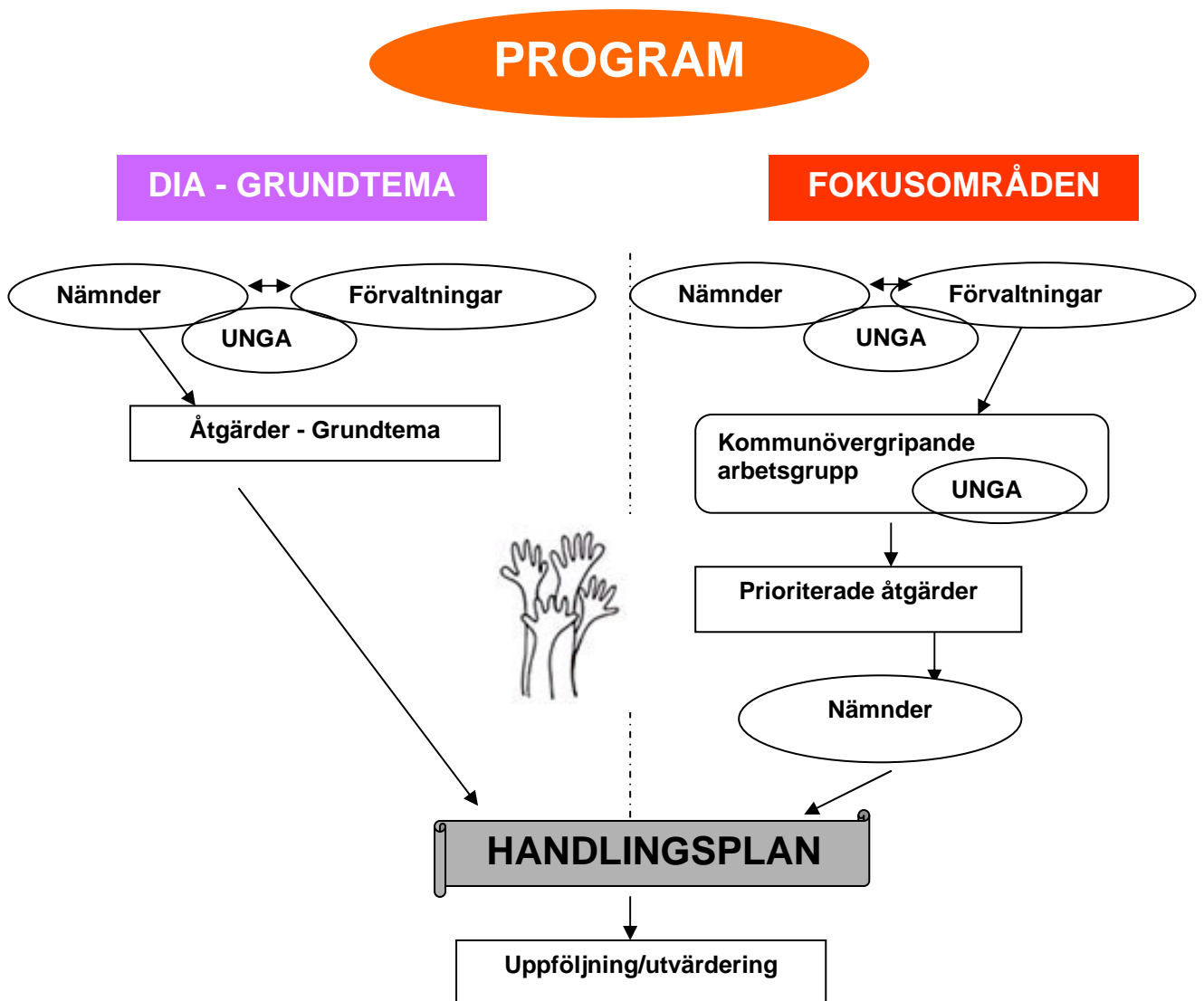
Nämnderna ska i början av varje mandatperiod ta fram åtgärder som de anser är viktiga att arbeta med. Dessa åtgärder kan gälla de som redan finns beslutade inom respektive nämnds ansvarsområde och ligger i linje med programmet eller vara helt nya. Åtgärderna redovisas till en kommunövergripande arbetsgrupp där även unga ingår. Gruppen

prioriterar och tidsbestämmer insatserna samt klargör ansvar och roller, det vill säga vilka nämnder som ansvarar för vad. Därefter sammanställs åtgärderna till ett förslag till handlingsplan som remitteras till nämnderna

Uppföljning och utvärdering

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för överblicken och att driva processen. Den ska se till att det sker något kring de övergripande ungdomsfrågorna och att utvärdering sker i samverkan med unga. En förutsättning för detta är en väl fungerande uppföljning och utvärdering. För detta kommer kultur- och fritidsnämnden i samråd med övriga nämnder att ta fram en utvärderingsplan. Programmet ska utvärderas vart fjärde år och handlingsplanen följas upp och revideras vart annat år. I utvärderingsplanen kommer ett antal indikatorer för måluppfyllelse/mätetal att utarbetas. En första utvärdering skall vara klar 15 maj 2010.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att i samverkan med övriga nämnder följa upp beslutade åtgärder samt utvärdera enligt utvärderingsplanen.

METOD – så här utarbetades programmet

Arbetet började hösten 2001 med inläsning av ungdomspolitik på olika nivåer. Därefter följde möten med Ungdomsstyrelsen, Kommunförbundet och andra kommuner för att studera existerande ungdomspolitiska program och ta reda på hur de fungerar. Samtidigt utfrågades Lunds kommundirektör, kommunalråd och några förvaltningschefer om hur de ser på ungdomspolitiken och vilka förväntningar de har.

Efter perioden av kunskapsinhämtning genomfördes olika aktiviteter för att ge underlaget både bredd och djup inför utarbetandet av Lunds Politiska program för unga. Det har skapats genom en lång och medveten process. Flera olika grupper, med vuxna såväl som unga, har under arbetets gång varit aktiva i skapandet av form och innehåll.

- **Samtal med hundratals ungdomar.** Ungdomar liksom andra grupper i samhället är ingen homogen grupp. Därför är många unga i olika sammanhang uppsökta och intervjuade. Det har bland annat varit ungdomar i olika föreningar och andra organisationer, graffitimålare, på fritidsgårdar, hos fältgruppen och i flera andra sammanhang. Samtalen byggdes på två frågor; 1. På vilket sätt vill du vara med att påverka? 2. I vilka frågor vill du vara med att påverka?
- **Framtidsverkstad** som utgick från samma frågeställningar som ovan. Deltagarna bestod av ungdomar, som var i majoritet, politiker och tjänstemän från kommunen. Sju arbetsgrupper bildades och alla blev klara med sina mål. Två av dem lever vidare; ungdomstinget och ungdomarnas hemsida, www.ungilund.se .
- **Arbetsboken.** En enkätmetod som består av tre steg/böcker. Den första innehåller öppna frågor om temat. Den andra har alla svaren samlade. Bok tre beskriver vad man vill ska hända baserat på svaren. Det ungdomspolitiska programmet motsvarar bok tre. 1200 ungdomar i åldern 12 till 24 svarade helt frivilligt på frågorna. Det är en mycket hög svarsfrekvens på denna enkätform.
- **LUPP-enkäten** som är framtagen av den statliga myndigheten ungdomsstyrelsen för att vara ett underlag till kommunernas ungdomspolitiska program och andra politiska beslut som rör unga människor. Alla ungdomar i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet svarade på enkäten.
- **Kultur- och fritidsvaneundersökningen.** Har gått ut till ett statistiskt urval av medborgare i Lund där varje åldersgrupps svar går att redovisa särskilt.
- **Ungdomstinget.** Äger rum 4 gånger per år och har med olika teman på de hittills 16 tingen uttryckligt bidragit med ungas tankar till det ungdomspolitiska programmet.
- Referensgrupp från **ungdomstingets samordningsgrupp** som är representanter för de tio olika utskott som finns.
- Referensgrupp bestående av **tjänstemän från berörda förvaltningar.**
- Politisk styrgrupp med **ledamöter från kultur och fritidsnämnden.**
- **Tankesmedjor**
- **Remissbehandling**